

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm I
ku remissvar@regeringskansliet.se
ku.md@regeringskansliet.se

Mediestödsutredningens promemoria Ett hållbart mediestöd för hela landet (Ds 2022:14)

(Ku 2022 / 01230)

Gota Media har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerade promemoria och får anföra följande:

Inledning

Gota Media är landets femte största dagstidningskoncern med verksamhet i Västra Götaland, Kronoberg, Kalmar län, Blekinge samt Skåne. Koncernen ger ut nio sex- eller sjudagarstilar, tre tredagarstidningar, två endagarstidningar, fyra gratistidningar och två gratissajter.

Gota Medias huvudägare är två stiftelser vars enda uppgift är att trygga den framtida utgivning av tidningarna.

Tidningarna inom Gota Media har i varierad grad stöd från det nuvarande press- och mediestödssystemet. Gota Media har därmed en lång erfarenhet av att verka med de olika stödssystemen som en del av verksamheten.

Den digitala omställningen, en fortsatt stark printläsning samt det kommersiella trycket från framför allt tech-jättarna Google och Facebook (som beskattas mycket lågt) har inneburit att stödssystemet behöver reformeras och omfatta fler titlar för att kunna överbrygga övergången till en mer digital och i huvudsak läsarintäktstyrd verksamhet.

Våra synpunkter på mediestödsutredningens promemoria:

Gota Media tycker i grunden att medieutredningen lyckats väl med att beskriva branschens utmaningar och att utredningen på många sätt träffat rätt i sina förslag. Gota Media har dock en del synpunkter och önskemål om förtydligande eller förändring:

Undantag från mervärdesskatt för allmänna nyhetstidningar (kap 13)

Gota Media instämmer i Tidningsutgivarnas (TU) kritik mot det beredningsunderlag som finansdepartementet inlämnat. Och delar TU:s hållning i frågan.

Ett momsundantag skulle för ett företag som vårt innebära betydande förenklingar och mindre administration.

Gota Media anser likt TU att ett momsundantag ska vara ett komplement till ett framtida mediestödssystem. Det kan och ska inte ersätta mediestöden men antalet titlar som behöver mediestöd skulle minska betydligt enligt vår bedömning.

Utgångspunkter för utformningen av framtidens mediestöd (kap 7)

Gota Media ansluter sig på den här punkten till TU:s remissvar.

Grunderna för mediestödet (kap 8)

Gota Media anser likt TU att det är viktigt att mediestödssystemet förenklas och att det blir färre stödformer. Det gamla Presstödssystemet har spelat ut sin roll och reglerna där är inte anpassade för en modern mediemarknad.

Mediestedets syfte. Gota Media instämmer i mediestedsutredningens betoning på vikten av att stärka demokratin och allmänhetens tillgång till lokal och regional mediemarknad. Som ett medieföretag med närvaro i 40 kommuner vet vi hur viktigt det är att ha möjlighet att vara på plats.

Definitionen av allmänna nyhetstidningar. Gota Media instämmer i TU:s remissvar. Gota Media vill särskilt trycka på vikten av att det är ett ordburet innehåll som kan bli föremål för stöd och att det klargörs tydligt vad den definitionen innebär.

Allmänna förutsättningar för att kunna erhålla redaktionsstöd. Utredningen pekar i rätt riktning men som TU mycket riktigt påpekar i sitt remissvar finns fallgror: Det nuvarande rättighetssystemet blir i stället ett system i mån av medel. Gota Media anser det nödvändigt att det blir tydligt i förordning, föreskrifter eller annat regeringsbeslut att det kommer att finnas betydande medel (minst den summa på 870 Miljoner kronor som nämns i utredningen) under samtliga år som systemet i utredningen innefattar (2024–2029). Det vore också av godo om detta kunde inflationssäkras.

Förutsägbarhet och långsiktighet är förutsättningar för att kunna planera sin verksamhet. Det behöver ett kommande mediestedssystem bidra till.

Demokrativillkoret och god medieetisk sed. Gota Media instämmer med TU:s remissvar

Andelen redaktionellt innehåll. Gota Media instämmer med TU:s remissvar Gota Media anser också att det bör klargöras att det är viktigt att det finns en större andel originaljournalistik.

Periodicitet och god användarförankring. Gota media instämmer med TU:s hållning

Ett sammanhållet redaktionsstöd (kap 9)

Särskilda förutsättningar för allmänt redaktionsstöd

Behov av stöd: Gota Media instämmer i TU:s remissvar. Gota Media vill anföra att det är viktigt att behovet av stöd definieras av hur verksamhetens ekonomiska marginaler ser ut utan stöd. Att inte ett enskilt år är avgörande för stöd och att om en titel förlorar stöd att

det finns avtrappningsregler och att det alltid finns möjlighet att återfå stöd om verksamheten av något skäl går sämre.

Minsta personalstyrka: Gota Media tillstyrker utredningens förslag.

Lokal och regional nyhetsförmedling: Gota Media instämmer i TU:s remissvar på denna punkt.

”Vita fläckar-stöd”: Gota Media har genom det befintliga stödet för lokal journalistik kunnat upprätthålla närvaro i alla våra kommuner i våra spridningsområden. Det är en grundpelare i vår verksamhet. Det är därför viktigt att det här stödet finns kvar. Det är bra att det förenklas men vi vill poängtera att det är viktigt att stödet även fortsättningsvis kan gå till befintlig verksamhet som utan stöd med stor sannolikhet skulle bli vita fläckar eftersom det finns väldigt svag kommersiell bärighet på många av dessa orter.

Då detta stöd i vårt fall i dag på flera platser är högre än det nya angivna stödet vore det av godo med en avtrappning på två eller tre år till den nya nivån nås.

Då även detta stöd ges i mån av medel är det enligt Gota Medias mening av stor vikt för långsiktigheten att dessa medel säkras innan redaktionsstödet börjar fördelas.

Stödgrundande kostnad för allmänt redaktionsstöd: Gota Media tillstyrker förslaget men noterar att det kan finnas viktiga lokala titlar som har indirekta personalkostnader i form av fasta fakturerande frilansmedarbetare som fungerar som anställd personal.

Beräkning av redaktionsstöd: Gota Media tycker förslaget fungerar väl om momsundantaget uteblir. Blir det ett momsundantag bör beräkningsunderlaget ses över och anpassas mot de mindre titlar som har ett större behov av redaktionsstöd.

Beräkning av utökat redaktionsstöd: Gota Media ansluter sig till utredningen med ovanstående skrivningar under ”Vita fläckar-stöd” som bakgrund.

Gota Media instämmer också i TU:s åsikt att det är viktigt att eventuella ej utnyttjade stöd-medel i det så kallade varannandags-stödet förs över till redaktionsstödet.

Beslut om Mediestöd (kap 10)

Mediestödsnämndens sammansättning: Gota Media delar TU:s synpunkter.

Överklagandeförbudet: Gota Media instämmer helt i TU:s hållning.

Det är av stor vikt, särskilt i inledningen av ett nytt system, att det finns en instans som kan överpröva beslut. Gota Media har så sent som i år förlorat stöd för lokal journalistik på orter i Västra Götaland på grunder som inte förklaras eller förstås i beslutet eftersom andra aktörer fått stöd. Med en överprövningsfunktion hade både underlag och beslut blivit både bättre och mer förståeligt.

Då antalet överprövningsärenden lär bli relativt litet bör alla andra beslut som kan påverkas vara preliminära till ett färdigt belopp kan fastställas.

Överprövning bör ske skyndsamt och överprövning bör bara kunna begäras av den titel som är direkt berörd av ett beslut.

Överprövningsinstitutet är särskilt viktigt när stödsystemet går från rättighetsbaserat till ett behovsbaserat system. Risken för skönsmässiga värderingar av enskilda handläggare

måste i så stor utsträckning som möjligt arbetas bort via föreskrifter, förordning och blivande praxis men rättssäkerheten kräver att man har möjlighet att överklaga och få sin sak prövad av annan än den som handlagt grundbeslutet.

Tidpunkt för besked om tilldelade medel: Gota Media instämmer med TU:s svar och vill särskilt trycka på vikten av förutsägbarhet. Ett beslut i december är för sent både för en normal budgetprocess och för att på ett rimligt sätt kunna hantera ett besked om kraftigt minskat stöd eller inget stöd alls. Medieföretagen är vana vid att hantera preliminära och slutgiltiga beslut. För långsiktigheten och förutsägbarheten vore det önskvärt med ett preliminärt besked redan sommaren innan utbetalning.

I det nuvarande driftstödet (som är betydligt enklare att beräkna) får man ett preliminärt beslut under hösten, det borde i alla fall kunna appliceras på det nya systemet också.

Gota Media har god likviditet och klarar av att vänta på de kvartalsvisa utbetalningar som utredningen föreslår. Små tidningar utanför koncernerna har helt andra förutsättningar.

Det rimliga vore att till exempel nuvarande utbetalningssystem för driftstödet används även framgent. D v s det preliminära beloppet utbetalas månadsvis i förskott och regleras sedan när ett slutgiltigt belopp är klart. Det gör att mindre titlar utanför koncerner har en trygg tillgång på likviditet.

Gota Media delar TU:s hållning att besluten om redaktionsstöd och utökat redaktionsstöd ska vara fleråriga, till exempel de tre år som finns i dagens stöd för lokal journalistik.

En ordnad övergång till ett nytt redaktionsstöd (kap 11)

Övergångsstödet. Gota Media instämmer i TU:s remissvar och anför också vikten av ett utökat distributionsstöd under övergångsperioden. Detta är av särskild vikt för mindre titlar som är mer printberoende än de stora titlarna.

Prioritering inom redaktionsstöd och övergångsstöd: Gota Media instämmer i TU:s remissvar och vill återigen betona vikten av att staten säkerställer att det finns medel till systemet under hela den period som anges i mediestödsutredningen (2024–2029). Såväl utredaren, branschen som politiker är överens om att det gamla presstödsystemet är obsolet och orättvist. Det borde därför ligga i statens intresse att ett nytt system kommer i kraft så snart som möjligt och att det arbetet inte sinkas av att det gamla systemet får en för stor andel av stödet under flera år. Gota Media anser att det är viktigt och rimligt att staten skjuter till medel under övergångsåren så att det blir full kraft direkt för det nya mediestödet. Om medel inte säkerställs kommer mediestödsutredningen att bli en papperstiger där det tidigare driftstödet under flera år tar majoriteten av stödet och där det nya redaktionsstödet blir för lågt så att titlar utanför det gamla systemet kan tvingas vidta åtgärder som det nya redaktionsstödet skulle motverka.

Det är också av yttersta vikt att den skönsmässighet i besluten som präglat delar av besluten i det nuvarande mediestödssystemet undviks. Det kan bara ske om det finns tillräckligt med medel i systemet.

Högsta nivå för redaktionsstöd och övergångsstöd: Gota Media tillstyrker förslaget.

Gota Media

Boine Gepertz VD

Bennie Ohlsson, styrelseordförande